

ДЕТСКА ГРАДИНА № 4 “ТЕМЕНУЖКА” – ОБЩИНА ВАРНА

✉ Варна, ул. “Шейново” № 18; ЕИК 000080740; e-mail: temenujka_4@abv.bg; ☎ 052/460-126

УТВЪРДИЛ: ИР. ГЕОРГИЕВА

ДИРЕКТОР ДГ4 Теменужка

Актуализирана със заповед № 746 / 14.09.2021г.

ПРОГРАМНА СИСТЕМА

НА ДЕТСКА ГРАДИНА № 4 ”ТЕМЕНУЖКА”- ВАРНА

ЗА ПЕРИОДА 2021 – 2024 ГОДИНА

Варна

I. ПРОГРАМНАТА СИСТЕМА НА ДГ № 4 „ТЕМЕНУЖКА” е изготвена съгласно чл. 70 ал.1 от Закона за предучилищно и училищно образование (2016 г.) и съответствие с разпоредбите на чл. 29, ал. 4 от Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование, като част от стратегията за развитието на ДГ № 4 ”Теменужка”. Програмната система съответства на Държавния образователен стандарт за предучилищно образование и се основава на принципите и насоките заложи в Стратегията на развитие на детското заведение. Програмната система на ДГ № 4 „Теменужка” е съобразена със спецификата на детската градина, съответства на интересите, възможностите и възрастовите характеристики на децата и е изцяло насочена към осигуряване на образователен процес, съобразен с образователните направления и образователните ядра, определени от ДОС (2016г.). Програмната система ще даде възможност да се утвърдят в практиката на детската градина всички нови тенденции и виждания за развитието на предучилищното възпитание, за да се постигне гъвкавост, динамичност и адаптивност в процеса на взаимодействие с детето.

Програмната система включва:

1. Образователно съдържание, даващо възможност на децата да усвоят знания, умения и отношения по образователните направления и връзката между тях.
2. Осигуряване на взаимодействие между дейностите на детето, в съответствие с задачите по образователни направления и образователните ядра към всяко направление.
3. Приложение на основни и допълнителни подходи и форми на педагогическо взаимодействие, съобразени с възрастта на децата и постигане на компетентностите, определени в ДОС за предучилищно образование.
4. Активното присъствие на игрови ситуации и игрови подходи в образователния процес по всички направления

II. ПОДХОДИ И ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

1. ПОДХОДИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

1.1. Личностно-хуманен - детето да се приема като значима личност - с уважение и достойнство; приемане на детето такова, каквото е; човечно отношение към него- оказване на обич и подкрепа; съобразяване с потребностите и интересите на детето като субект; подпомагане на детето в изграждане на позитивен Аз-образ.

1.2. Индивидуален и диференциран подход - Познавайки индивидуалните особености на децата, учителят стимулира максимално тяхното развитие. Съобразявайки се с типичните им индивидуални различия той използва диференциран подход, за да може всяко дете да постигне резултат съобразно възможностите си, да се чувства значимо.

1.3. Ситуационен и проблемно-ситуационен подход - да се създават специално организирани ситуации и да се използват непреднамерено възникващите, за да се постави всяко дете в благоприятна позиция, осигуряваща неговото емоционално и интелектуално благополучие. Поставянето на децата в проблемна ситуация, допринася за активизиране на познавателната дейност. Тя трябва да предизвика учудване, да породи любопитство и желание за работа.

1.4. Дейностен - на детето да се осигурява активна позиция чрез участие в разнообразни дейности с подходящо физическо, емоционално и интелектуално натоварване; стимулиране на контакти и общуване в различни формални и неформални обединения;

1.5. Рефлексивен и ценностно-ориентиран подход: Рефлексията от своя страна изисква развитие на такива феномени като: самооценка, самоконтрол - саморегулация при решаване на игрови, практически и познавателни задачи. Ученето през целия живот интегрира всички процеси на взаимодействие (формални и неформални), които развиват детската индивидуалност с цел стимулиране на представи, умения и компетенции. Постмодернистичните концепти в план образование налагат стимулиране на межкултурната рефлексия в европейското образователно пространство.

1.6. Комуникативно-експресивен и креативен подход: Разчита се на неформални контакти, общи желания, идеи и проекти. Подпомага се индивидуалната експресивност на детето. Акцентира се върху креативните прояви в играта, познанието, общуването. Развиват се комуникативни умения, уменията за самопредставяне и за работа с другите – в диади, малки групи и в екип

1.7. Системно-интегралният, синергетичният подход и тематично-холистичният подход на педагогическо взаимодействие, изисква спазването на определени принципи при палниране на образователното съдържание.

2. ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Програмната система на ДГ № 4 „Теменужка” е съобразена със зачитане на потребностите и интересите на децата. Съгласно чл.65 от ЗПУО педагогическото взаимодействие в предучилищното образование се организира в основна форма и в допълнителни форми.

2.1.Основна форма на педагогическо взаимодействие е *педагогическата ситуация*, която протича предимно под формата на игра и се организират през учебното време на учебната година - от 15 септември до 31 май. Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат цялостното развитие на детето, в който основни участници са учителят и детето. При провеждането на педагогическото взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигането на компетентностите по образователни направления. Продължителността на една педагогическа ситуация е както следва :

- за първа и втора възрастова група- от 15 до 20 минути;
- за трета и четвърта подготвителна- от 20 до 30 минути.

2.1.а. Педагогическото взаимодействие от разстояние в електронна среда

При обявяване от компетентните органи в населеното място, региона или страната на извънредна обстановка или в случаите на извънредни и непредвидени обстоятелства децата в детската градини преминават към осъществяване на педагогическото взаимодействие от разстояние в електронна среда за срока на извънредната обстановка или на извънредните непредвидени обстоятелства.

- Педагогическото взаимодействие се осъществява от учителите в детската градина, доколкото и ако е възможно, от разстояние в електронна среда чрез използване на средствата на информационните и комуникационните технологии и с участието на родителите. Използваните ресурси се избират от педагогическите специалисти в съответствие с възрастта на децата.

- Когато в процеса на взаимодействие се използват електронни устройства, не се работи с децата пред екран. Това е възможно само за деца в задължителното предучилищно образование и след изрично заявено желание от страна на родителите, като престоят на децата пред екрана да не превишава 30 минути дневно.

2.2.Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират ежедневно по преценка на учителя и са свързани с цялостната организация на деня в детската група.Чрез тях се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности по образователни направления определени в ДОС и са част от системните дейности за постигане на поставената цел.

Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, които ще се реализират във всички групи са :

2.2.1. За стимулиране на двигателната активност :

- подвижни игри, спортно -подготвителни игри,народни игри, спортен празник, разходки .

2.2.2.За стимулиране на интелектуалното развитие:

- игри -развиващи ; образователни ; логически .

2.2.3. За стимулиране на социални, граждански, екологични и интеркултурни компетентности / възпитаване на умения за социално утвърдени поведенчески модели и правила за собствена защита на здравето и емоционално благополучие/здравен и културен стандарт/;

- игри - сюжетно -ролеви ; конструктивни ; театрализирани ;

- тематични развлечения ;

- междугрупово общуване с цел подпомагане междуличностно общуване на деца от различни възрасти .

2.2.4. За стимулиране на индивидуалния потенциал ;

- кътове по интереси, дейност по избор

2.2.5. За реализиране на дейности по вътрешни и спечелени проекти

3. ТЕХНОЛОГИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКОТО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

За реализиране качествен образователен процес, за разгръщане познавателната активност на детето и поощряване усилието му да достигне до новото познание, водещи методи са :

3.1. Методи за стимулиране на познавателен интерес -изискват да се привлече вниманието на детето към познавателната задача, да се провокира детското любопитство и интерес към нещо ново, непознато.

3.2.Методи за стимулиране на познавателната активност - целят активизиране на детското мислене поведение.Тези технологии учат децата как да се учат, как да го направят да мислят и да действат.

3.3. Методи за стимулиране на ценностна ориентация - познавателния факт да се обвързва с човешките добродетели.

3.4. Методи за проследяване на постиженията - проследяване на резултатите от образователния процес ще се прилагат:

- Текущо, чрез ситуации, включени в хорариума по образователното направления.
- чрез ситуации – също включени в хорариума на образователното направление, в началото и в края на учебната година на принципа „вход-изход“

За постигане на ефективност от приложението на тези методи учителите използват словесни методи и похвати; нагледни методи и похвати; практически методи и похвати в тяхното разнообразие.

Всички методи трябва да се прилагат така, че да създават ситуации за собствени образователни усилия на децата, възникващи под влияние на вътрешни потребности.

3.5. Директорът на детската градина изготвя и одобрява график за работа на педагогическите и на непдагогическите специалисти в детската градина в условията на преустановено присъствие на децата и проследява неговото изпълнение.

- **За педагогическите специалисти се изготвя график за провеждане на дейности, свързани с комуникацията със семействата и децата, с изготвянето на предложения за примерни дейности, които могат да бъдат реализирани вкъщи, с изработването на материали или видеоклипове.**

- **Педагогическите и непдагогическите специалисти изготвят отчети за извършената работа.**

- *Конкретният начин за използване на информационните технологии се избира от детската градина, като се отчитат възрастовите особености на децата, интернет свързаността, наличните ресурси и техника, както и дигиталните умения на участниците.*

- *По изключение, когато липсва обективна възможност за осъществяване в електронна среда на заниманията от разстояние, може да се прилага всеки друг подходящ начин, който осигурява ефективност и непрекъснатост на процеса на взаимодействие*

III. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ФОРМИТЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

1. Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение.

2. Минималният общ седмичен брой на педагогическите ситуации за постигане на компетентностите по Образователните направления в ДГ № 5 са разпределени съобразно Наредба 05/03.06.2016 г.:

- Първа група – 11 ситуации; Втора група – 13 ситуации
- Трета група – 15 ситуации Четвърта група – 17 ситуации

2.1. При осъществяване на педагогическо взаимоотношение от разстояние в електронна среда, конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява по актуализирано седмично разпределение за срока на извънредното положение, като в него се предвижда поне по една ситуация за всяко образователно направление.

1.БРОЙ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СИТУАЦИИ ПО НАПРАВЛЕНИЯ:

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ	БРОЙ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СИТУАЦИИ ПО ОБРАЗОВАТЕЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ			
	3 – 4 ГОДИШНИ	4 – 5 ГОДИШНИ	5 – 6 ГОДИШНИ	6 – 7 ГОДИШНИ
Български език и литература	1+2	2+1	2+1	3
Математика	1+1	1+1	2	3
Околен свят	1+1	2	2	2+1
Изобразително изкуство	2	2	2	2
Музика	2	2	2	2
Конструиране и технологии	1	1	2	2
Физическа култура	3	3	3	3
Общо	11 +4=15	13+2=15	15+1= 16	17+1=18

IV. ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ

При изготвянето на тематичното разпределение в ДГ №4 „Теменужка” се спазват и разпоредбите на Чл. 30. (1) на Наредба № 5: Тематичното разпределение по чл. 29, ал. 4, т. 3 осигурява ритмичното и балансираното разпределяне на съдържанието по образователните направления по чл. 28, ал. 2 и включва темите за постигане на отделни компетентности като очаквани резултати от обучението, както и методите и формите за проследяване на постиженията на децата.

1. Планиране на образователното съдържание

- Отчитат се интересите на децата и спецификата на образователната среда в детската градина;
- Осигурява се ритмично и балансирано разпределение на съдържанието по образователни направления;
- Включват се теми за постигане на отделни компетентности, като очаквани резултати по ДОС, се конкретизират със задачи;
- При разработване на тематичното разпределение, учителите в ДГ „Теменужка” прилагат системно-интегралният, синергетичният подход и тематично-холистичният подход, като:
 - Посочена е *обща тематична зона за седмицата*, така че детето да разкрие в система от знания, умения и отношения единството на заобикалящия го свят. Седмичната глобална тема се извежда на принципа на празничния календар и сезонно-природните явления и това осигурява обща база за търсене на сюжетно-логически връзки при реализиране темите на педагогическите ситуации за седмицата.
 - Всяко образователно направление има своите специфични цели и задачи за формиране на конкретни специални компетентности, което предполага динамика в търсенето на интегративни връзки на познанието и уникалност на педагогическото взаимодействие. В организационно-методически план учителят може да разкрие общи връзки между знанията, уменията, отношенията на две и повече направления.
 - Темите се основават на вътрешно-дяловата интеграция на образователните ядра в дадено образователно направление.
 - Планирането на образователното съдържание изисква:
 - тематична съподчиненост на темите по образователни направления с темите по ОС ;
 - спираловидно подреждане на целите и образователното съдържание при спазване на оптимална дозировка в обема на информация съобразно възрастовите особености на децата;

- преносимост на знания и умения в различни ситуации;
- връзка между знания, умения, правила на поведение- знанията да носят прагматичен и ценностен заряд
- оптимално съчетание на фронтална и индивидуална организация на педагогическия процес
- преструктуриране на обстановката съобразно тематичния център за разширяване на определеното познание и организиране от учителите на тематична образователна среда.

1.1. Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява по актуализирано седмично разпределение за срока на извънредното положение, като в него се предвижда поне по една ситуация за всяко образователно направление, като се включват и останалите дейности.

- **За всички възрастови групи е препоръчително изпращане на материали, насърчаващи физическата активност на децата въкъщи, както и на игри, които стимулират творчеството и участието на цялото семейство.**
- **Тази организация важи и за учителите в групи за задължително предучилищнообразование.**

2. Годишно тематично разпределение / приложение 1/

2. Проследяване на резултатите от предучилищното образование

Проследяването на резултатите от предучилищното образование на децата във всяка възрастова група се определят от учителя в съответствие с очакваните резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователни направления: *български език и литература, математика, околна среда, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура.*

Проследяването на резултатите от образователния процес има следните задачи:

- да провери ефективността на отделните подходи и форми на педагогическо взаимодействие;
- да проследи резултатите от образователния процес: по образователни направления; общо за детската група; по отношение на всяко дете;
- на базата на тези резултати да се планира образователния процес по дейности и образователни направления;

- да се осъществява съобразеност на образователният процес с индивидуалните особености или специалните образователни потребности на децата.

- **2.а. Проследяването на постиженията от осъщественото педагогическо взаимодействие в електронна среда от разстояние се извършва чрез наблюдение от страна на педагогическите специалисти и чрез обсъждане с родителите.**

2.1. Показателите за проследяване на резултатите включват знанията, уменията и способностите проявени в процеса на предучилищното образование и очакваните резултати по образователните направления (български език и литература; математика; околна среда; изобразително изкуство; музика; конструиране и технологии; физическа култура), определени в тестови батерии за всяка възрастова група.

2.2. Резултатите от проследяването на постиженията на детето се вписват в дневника на групата. За целта, с решение на Педагогическия съвет се приема единна, обща за цялата детска градина матрица за описване на индивидуалните резултати на децата в групата. Уменията на детето по отделните направления се отдиференцират на три нива: под средно, средно, над средно от учителя или друг специалист .

- Проследяването на постиженията на детето се осъществява от учителите на съответната група в началото и в края на учебното време по образователните направления
- Учителите информират родителите за индивидуалните постижения на детето. Информацията трябва да бъде позитивна, обективна и насочваща чрез развиващата програма за по-нататъшната индивидуална работа с детето.
- В хода на предучилищното образование постиженията на детето се отразяват в детско портфолио. Портфолиото онагледява етапите през които преминава детето, прави ги “видими” и помага на детския учител да направи съответни изводи и препоръки относно по-нататъшното личностно развитие на детето и по този начин може да подпомогне и родителя. Портфолиото отразява развитието на детето, като процес. За да се постигне този ефект, материалите включени в портфолиото трябва да бъдат събирани по време на целия престой на детето в детската градина.
- Съдържанието на портфолиото се определя с решение на Педагогическия съвет.
- В края на предучилищното образование с цел осигуряване на продължаващо взаимодействие между родителите и образователните институции портфолиото им се предава.

2.3. Методи и форми за проследяване на резултатите от предучилищното образование

- Наблюдение - възприемане, регистриране и оценка на действия, прояви, състояния, процеси, събития.
- Разговор
- Беседа
- Тестови задачи
- Диагностични упражнения
- Дидактични игри и упражнения
- Проучване и оценяване на детското продуктово дейност на децата

IV. МЕХАНИЗЪМ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

За да остане детската градина естествена среда, обуславяща развитието на духовните потребности и интереси на детето, е необходимо утвърждаване тенденция за тясно сътрудничество между семейството и детската градина. Отношенията между родители и учители да се изгражда на основата на разбирателство, единомислие и непрекъснато общуване и взаимодействие в името на детето.

1. Цел - За реализиране на отговорно участие на семейството в живота на ДГ в периода 2020 - 2024 и укрепване на родителската общност като важна институция набелязваме следните цели:

1.1. Осигуряване на социална, познавателна и специална подготовка, гарантираща комуникативна и действена компетентност на децата чрез взаимодействие между ДГ и семейството.

1.2. Повишаване на педагог-психологическата, здравната и гражданска култура на родителите.

1.3. Споделена отговорност за развитието и просперитета на децата – участие на всеки родител (настойник) като равностоен партньор в образователния процес .

2. Форми на сътрудничество: инфо-форми; образователни форми; форми на пряко участие на родителите; дарителски форми

3. Форми за взаимодействие с родителите:

- Преки контакти при водене или вземане на детето от ДГ
- Информационно табло за важна текуща информация

- Консултации с родителите /регламентирани/
- Родителски срещи мин. 3 пъти през учебно време
- Открити моменти от живота на детето в ДГ /открити педагогически ситуации, празници и съвместни дейности/
- „Отворени врати” за родители в удобен момент от режима
- Практикуми – интерактивна форма не само за даване на информация, но и за практически занимания с родителите
- Анкети – изразяване на мнение и гледна точка по въпроси, свързани със здравословното и емоционалното благополучие на детето
- Трудови дни – ремонт и обновяване на материалната база
- Изложби от съвместна с родителите естетико-художествена дейност на децата
- Изложба от творчество на родителите
- Придружаване на децата при наблюдения
- Информация в електронна среда – сайт на ДГ, FB-страницата на ДГ и др.

✚ Олайн взаимодействие с родители - през платформите за комуникация *ZOOM, GoogIMeet и други. Във връзка с комуникацията със семейства и деца, за педагогическите специалисти се изготвя график за провеждане на дейностите, като се предлагат примерни дейности за реализация вкъщи, изработват се материали или видеоклипове. Допуска се комуникация по телефон и електронна поща.

В хода на учебната година и когато това е необходимо, учителите предоставят подкрепа под формата на изпращане на материали и изготвяне на конкретни задачи и предоставянето им на децата чрез техните родители.

Тези дейности се осъществяват, като се вземат предвид техническите и технологичните възможности на детската градина и на семействата.

Активното участие на родителите е ключов фактор за провеждане на разнообразни и развиващи дейности с децата в семейната среда, като учителите могат да дадат конкретни идеи за това, което би подпомогнало:

- участието на децата в дейности, стимулиращи тяхното развитие в семейната среда и пълноценното им взаимодействие с родителите.

- установяването на трайно и ефективно партньорство с родителите, което от своя страна ще допринесе за синхрон в усилията на детската градина и семейството по отношение на детето и неговото развитие.

• *Когато в процеса на взаимодействие се използват електронни устройства, не се работи с децата пред екран. Това е възможно само за деца в задължителното предучилищно образование и след изрично заявено желание от страна на родителите, като престоят на децата пред екрана да не превишава 30 минути дневно.*

• *Обратната връзка по изпълнение на различните дейности няма задължителен характер и е по желание на родителите, които може да споделят продукти от дейността на децата, отговори на задачи, впечатления и др.*

• *Необходимостта от заместващи занимания и конкретният начин за поддържане на процеса на взаимодействие с децата в предучилищното образование са по преценка на детската градина при отчитане на интернет свързаността, наличните ресурси и техника, както и дигиталните умения на участниците.*

Целенасочената съвместна дейност между детската градина и семейството осигурява единен подход в разкриването на обкръжаващия детето свят и постоянна взаимна информация за цялостното развитие на детето, за неговите интереси, потребности и поведение.

4. Акценти в оптимизацията на взаимодействието „детска градина – семейство“:

- Доверието и откритостта във взаимоотношенията е важната предпоставка за ефективно сътрудничество;

- Обмяната на информация и равностойното участие като предпоставка за позитивното развитие на децата;

- Запознаването със спецификата на възпитателно-образователния процес в детската градина /детската група/ да съдейства за придобиване на адекватна представа относно отговорността на учителската професия;

Основните механизми, принципи и подходи за взаимодействие между участниците в предучилищното образование са заложи при разработването на Правилника за дейността на ДГ №4 „Теменужка” в частта, уреждаща сътрудничеството и взаимодействието с родители и деца в детската градина.

